

JOKABIDE-NEUROZIENTZIEN OINARRIAK

2. PRAKTIKA. ERANTZUNAK

1.- Irudiak ekintza-potentzian gertatzen diren potentzial-aldaketak grafikoki azaltzen ditu.

Goranzko fasea. Kinadak mintzaren Na^+ -arekiko iragazkortasuna aldatzen du, eta, kanpoan Na^+ -aren kontzentrazioa handiagoa denez, barrurantz sartzen da; barruko aldea apur bat positiboago bihurtzen da horrela, hau da, despolarizazio txiki bat gertatzen da, tentsio-aldaketa bat.

Tentsioak aktibaturiko Na^+ erretenak ireki egiten dira tentsio-aldaketen eraginez, eta Na^+ ioiak bizkor sartzen dira barrura. Ondorioz, mintzaren potentziala erabat aldatzen da, -70 mV-etik $+30$ mV-era. Sodio-sarrerak eragindako tentsio-aldaketa bizkor horrek tentsioaren eraginez aktibaturiko K^+ erretenak irekitzen ditu. Une horretan, mintzaren barrualdean dauden K^+ ioiak kanporantz bidaltzen dira erreten horien bitartez –hasieran, barruko K^+ kontzentrazio handiagoagatik, eta, gero, ekintza-potentziala bere muturraren inguruan dagoenean, barruko karga positiboagatik–. Milisegundo bat geroago, gutxi gorabehera, Na^+ erretenak itxi egiten dira eta inaktibaturik geratzen dira.

Ekintza-potentzialaren goranzko fasearen bukaera eta beheanzko fasearen hasiera adierazten ditu horrek.

Beheanzko fasea. K^+ ioien etengabeko irteerak mintza birpolarizatzen du. Mintza birpolarizatzen denean, K^+ erretenak pixkanaka-pixkanaka itxiz doaz. Pixkanaka ixten direnez, K^+ ioiek irteten jarraitzen dute; gehiegi kanporatzen dira, eta, ondorioz, kanpoaldean karga positibo asko sortzen dituzte; hau da, mintza hiperpolarizatua geratzen da une labur batez.

Laster berreskuratzen da atsedeneko ioi-kontzentrazioa. Batetik, garraio aktiboaren bitartez (Na^+/K^+ ponpa). Bestetik, esan behar da ekintza-potentzian gertatzen diren aldaketa ionikoak oso bizkor gertatzen direla, baina mintzean zeharreko ioi-fluxua ez dela oso handia izaten; beraz, aldameneko ioien mugimenduak berehala lehengoratzen ditu atsedeneko ioien kontzentrazioak.

Bitartean, Na^+ erretenak aktibatzeke prest geratzen dira berriz; prest daude beste kinada baten aurrean erantzuteko.

Hiperpolarizatua dagoen bitartean despolarizazio bat lortzea zailagoa denez, egoera horretan mintza inhibitua dagoela esaten da.

2.- Sinapsi elektriko eta kimikoen arteko desberdintasunak.

Sinapsi elektrikoa	Sinapsi kimikoa
<ul style="list-style-type: none"> • 3-5 nm-ko arraildura sinaptikoa, GAP motako lotura. • Jarraipena dago bi zitoplasmen artean. • Agente transmisorea korronte ionikoa da. • Ez dago atzerapenik. • Bi norabidekoak izan ohi dira. • Ez dago neke sinaptikorik. • Komunikazioa azkarra da eta sinkronizazio-fenomenoak ahalbidetzen ditu konektatutako zelulen artean. • Ez dira oso ugariak; bihotzean eta begian baino ez dira aurkitzen. 	<ul style="list-style-type: none"> • 30-50 nm-ko arrail sinaptikoa. • Ez dago jarraitutasunik kontaktuan dauden zelulen artean. • Osagai pre-sinaptikoak besikulak (NT) ditu. • Osagai post-sinaptikoak hartzaileak ditu. • Agente transmisorea substantzia kimiko bat da. • Atzerapen sinaptikoa dago. • Norabide bakarrekoak. • Neke sinaptiko fenomenoak. • Integratzeko eta funtzionamendua aldatzeko gaitasuna du (plastizitatea).

3.- Sinapsi kimikoaren faseak:

1. Ekintza-potentzialaren iritsiera osagai pre-sinaptikora.
2. Tentsio menpeko Ca^{2+} erretenen aktibazioa.
3. Ca^{2+} -k besikula sinaptikoak terminal axonikoaren mintzarekin fusioa ahalbidetzen du eta neurotransmisoreak askatzen dira arrail sinaptikora.
4. Besikulek neurotransmisoreak askatzen dituzte exozitosi bidez.
5. Neurotransmisoreen difusioa.
6. Hartzaile post-sinaptikoekin lotura.
7. Erreten ionikoen irekiera: despolarizazioa (Na^{+}/Ca^{2+}) edo hiperpolarizazioa (K^{+}/Cl^{-}).
8. Ekintza-potentzial post-sinaptiko kitzikatzaila edo inhibitzailea.

4.- Neurona post-sinaptikoan ekintza-potentziala sortuko da, zeren eta bi neuronek ekintza post-sinaptiko kitzikatzaila eragiten ditu (+10mv eta +20mv) eta bakar batek ekintza post-sinaptiko inhibitzailea (-5mv). Guztien batuketak -45mv ematen dituenz atalase fasea igarotzen du eta tentsio-menpeko Na^{+} erretenak irekiko dira.

Irakasleak

Garikoitz Azkona Mendoza

Garikoitz Beitia Oyarzabal

Maidor Muñoz Culla

Eider Pascual Sagastizabal

Oscar Vegas Moreno

